

KMETOVALEC

Glasiło Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu.
Clani Kmetijske družbe dobivajo list
brezplačno. Cena listu za nečlane
20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din.
Uredništvo in upravništvo je v
Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3.
Urejuje Viljem Rohrman.

Štev. 20.

V Ljubljani, 31. oktobra 1927.

Leto XLIV.

VSEBINA: Udnina za l. 1928. — Kmetovalci, izkoristite priliko! — Gnojenje z umetnimi gnojili. — Zimsko zatiranje sadnih škodljivcev in bolezni. — Zvrženje pri naših domačih živalih. — Kuretina in živinska sol. — Hmeljevke. — Kmetijska razstava. — Poučno potovanje srbskih kmetovalcev po Sloveniji. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo. — Družbene vesti. — Književnost. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Udnina za leto 1928.

Udnina za leto 1928 znaša kakor doslej

letnih 20 dinarjev.

Od te udnine dobi Kmetijska družba 15 Din, delovne podružnice pa 5 Din od udnine, ki jo same poberejo. Prispevek, ki ga dobi družba, ne krije niti tiskovnih stroškov za strokovno glasiło „Kmetovalec“, ampak mora družba še vedno doplačevati za ta svoj list.

Vsak dosedanji in nanovo priglašeni ud plača pri podružnici svojega okoliša označeno udnino najkasneje

do 15. decembra t. l.

Nabiralne pole bo družba razposlala prve dni novembra vsem podružnicam s pozivom, da poberejo udnino in jo pošljejo družbi najkasneje

do 31. decembra t. l.

Od udnine, izterjane po glavnemu odboru po § 11. družbenih pravil, kakortudi od udnine, plačane naravnost pri družbi, nimajo podružnice nobene pravice do kakega prispevka.

Kmetijska družba pričakuje od načelnih, da se bodo pravočasno pobrigali za poravnavo udnine po udih.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Kmetovalci, izkoristite priliko!

Našim udom sporočamo, da smo zlasti naše zaloge najraznovrstnejših kmetijskih strojev dopolnili s prvovrstnim blagom iz prvovrstnih, slovitih tvornic.

Z ozirom na to, da je večji del strojev uvožen

brez carine

smo v prijetnem stanju, da udom lahko postrežemo

po znatno nižanih cenah!

Kmetovalce opozarjamo, da si potrebne strojetakoj nabavijo, ker ne vemo, koliko časa bo veljala nova naredba glede carinskih olajšav pri uvažanju kmetijskih strojev.

Naše podružnice pozivamo, da skrbijo za razglasitev te ugodnosti po krajevni navadi, tako da bo vsak kmetovalec pravočasno opozorjen na ugodnosti, ki mu jih moremo nuditi.

Ne zamudite!

Gnojenje z umetnimi gnojili.

Naše polje v Sloveniji trpi na pomanjkanju hranilnih snovi, ker se sploh ne gnoji, ali pa z nezadostnimi količinami hlevskega gnoja. Malo je kmetovalec, ki bi uporabljali umetna gnojila v zadostni količini in s tem plodovitost svoje zemlje toliko dvignili, da bi dobili čim večje pridelke.

Hlevski gnoj je in ostane vedno predpogoj vsega gnojenja, vprašanje je samo, če ima vsak kmetovalec tudi dovolj hlevskega gnoja na razpolago. Malo je tako srečnih, da bi zamogli vsako leto s hlevskim gnojem nadomestiti vse one hranilne snovi, katere so odvezeli svoji zemlji z žetvijo. Če pa zemlji letno ne vrnemo tega, kar smo ji odvezeli, jo tako osiromašimo, da nam da od leta do leta manjše pridelke. To gre eno ali dve leti, nazadnje osiromaši z zemljo vred tudi posestnik zemlje.

Da pa ne pride tako daleč, mora vsak kmetovalec svoje polje gnojiti s hlevskim in umetnim gnojem.

Agrikulturno kemični urad v Zagrebu Trg. N. br. 4b je v pretečenem letu napravil v Sloveniji preko 160 gnojilnih poskusov in to na vseh kulturnih rastlinah in na vsakem okraju, in je s tem za različne zemlje in rastline ugotovil, katera umetna gnojila in v kateri količini jih mora kmetovalec potrositi na svoja zemljišča, da dobi polne in največje pridelke.

Vsi ti poskusi so vkljub letošnjem suhem vremenu sijajno uspeli. Videlo se je, da potrebuje zemlja povsod vse tri glavne hranilne snovi: kalij, fosforno kislino in dušik. 90% vseh poskusov je pri žetvi pokazalo, da je znašal čisti dohodek popolno gnojene njive po odbitku stroškov za umetno gnojilo, približno 1000 do 1200 dinarjev na hektar. Če ima en kmetovalec 6 hektarjev ali 10 oralov njiv, ima s pravilno upo-

rabo umetnih gnojil lahko 7000 do 8000 več dohodkov na leto.

Za boljše razumevanje tu navedenega priobčimo uspehe sledečih gnojilnih poskusov:

Pod. 41. Gnojilni poizkus na pšenici pri Fr. Liparju v Suhadolu pri Kamniku.

Uspeh gnojilnih poizkusov pri pšenici

dosežen s pomočjo gnojenja s 150 kg kal. soli, 300 kg superfosfata in 150 kg ap. dušika na 1 ha.

Na posestvu	Pridelek brez gnoja v kg		Pridelek pri polnem gnojenju v kg		Večji pridelek pri polnem gnojenju v kg		Vrednost večjega pridelka pri polnem gnojenju Din	Stroški umetnega gnojenja Din	Čisti dobiček s pomočjo umetnih gnojil Din
	zrnja	slame	zrnja	slame	zrnja	slame			
1. Valentina Pibernika, v Suhadolu pri Kamniku	900	1900	1500	2800	600	900	2025	990	1035
2. Fr. Liparja v Suhadolu pri Kamniku (pod. 41.)	1260	2700	1850	3800	590	1100	2045	990	1055
3. Škofovih zavodov v Št. Vidu pri Ljubljani (pod št. 42)	995	3448	1540	4904	545	1450	2009	990	1019
4. Pavla Smrkolja ua Viču pri Ljubljani (pod št. 43)	1208	3450	1808	5010	600	1560	2190	990	1200

Zimsko zatiranje sadnih škodljivcev in bolezni.

Letošnje poletje so se sadjarji močno pritoževali, da je veliko sadja piškavega itd. Nastopila je tudi v nekaterih krajih v velikih množinah krvava uš, listne uši in drug mrčes. Koliko škode je vsled teh škodljivcev pretrpelo naše sadjarstvo, si navaden sadjar ne more prav dobro predstavljati. Mirno

lahko trdimo, da gre ta škoda le pri srednjemu sadjarju v težke tisočake. Mnogi kmetovalci se te opasnosti niti ne zavedajo. Med letom so sicer opazili, da se dela na sadju velika škoda, a sedaj, ko je ta čas že minul, se na to več ne spominjajo. Na vsak način bo treba zatiranju sadnih škodljivcev posvetiti več pozornosti in več razumevanja.

Sadje, zlasti jabolka, so za nas najvažnejši sad in stalen vir dohodkov. Naši sadjarji se bodo morali

poprijeti njih neizbežnih in rednih vsako leto ponavljajočih se del, ki omogočujejo stalne donose. Ni to sicer za mnoge nič novega, če pravimo, da se bo treba resno in splošno poprijeti **zimskega zatiranja** in mazanja sadnega drevja z različnimi sredstvi, ali vendar je to tako važno, da se ne more iti preko tega.

Marsikateri gospodar misli, da sadimo jabolka več ali manj le za mošt, da imamo potem čez leto kaj za piti in kaj malega tudi za sušiti. Te ljudi je seveda težko prepričati o veliki koristi, ki nam nudi zimsko škropljenje sadnega drevja z „Arborinom“.

„Arborin“ je domač izdelek, ki zelo uspešno pomaga pri zatiranju sadnih škodljivcev; treba ga je samo pravočasno rabiti. Škropljenje sadnega drevja z „Arborinom“ je res združeno z izdatki. Ali če pomislimo, koliko koristi imamo mi od tega, nas ne bo to plašilo. Svet napreduje in mi moramo iti za njim, če hočemo konkurirati med ostalimi narodi. Kaj se vse doseže z oskrbovanjem drevja pozimi, nam pričajo dovolj poročila n. pr. iz Italije. Kaj bi rekli nekateri naši sadjarji, če bi jim nasvetovali, da morajo kakor v Italiji n. pr. ne samo **poškropiti drevje sedaj v jeseni**, ampak tudi navezavati okoli debla **lepljive pasove**, da **morajo zemljo okoli debla preorati oz. okopati** ter pognojiti s hlevskim gnojem in vsaj vsako tretje leto potrositi okoli drevja ona umetna gnojila (apneni dušik, kalijevo sol itd.), ki obenem pomagajo **uničevati zimsko zalego, razni škodljivi mrčes, ki prezimuje v zemlji?**

Da, taka koristna dela bo treba tudi pri nas vpletati. Na splošno moramo drevje začeti prej **obrezovati in snažiti debla** od stare skorje, mahu in lišajev, ne oziraje se na to, če je listje že odpadlo

ali ne. Ko je vse to gotovo, **poškropimo drevje z „Arborinom“**. Zavedati se moramo popolnoma, če zatremo v jeseni zimsko zalego (naj si bodo to jajčeca ali bubice) številnih škodljivcev, da smo uspešno preprečili vsaj večji nastop, če že nismo v

kali popolnoma zatrtli nevarne škodljivce.

Pravilno se pravzaprav tudi drevje z „Arborinom“ **dva-krat škropi**, in sicer: **v prvič takoj**, ko listje odpade (novembra in decembra), **drugič pa koncem zime**, vsaj tri tedne preden drevje odžene. Škropi se s škropilnico ali pa štrcalkami, ki so bile v letošnjih „Kmetovalcih“ opisane. Sedaj je torej čas, da poškropimo n. pr. vse koščičasto sadje s **5 do 8% „Arborinovo raztopino“**, **pečkasto pa z 10%**; debla in debele veje pa kar namažemo z navadnim čopičem. Pripravimo si tudi pripravne lestve, da zamoremo doseči tudi vrhove drevesi. Lestve sadjar itak vedno potrebuje. Vneti sadjarji škrope kodrave breskve pozimi tudi s **3% raztopino modre galice** in (4 do 5 kg) **gašenega apna** ali pa jih dobro namažejo s **5% lizolovo** ali **sanitolovo** raztopino. Vse to delajo zato, ker se jim izplača.

Čas škropljenja sadnega drevja je tu. Zavedajmo se, da je tudi sadnemu drevju posvečati večjo pažnjo ravno sedaj pozimi, če hočemo priti s sadjar-

stvom naprej. Izdatki v te namene so za marsikateriga sadjarja navidezno veliki, ali sadje bo to vse stotero poplačalo.

Fr. Kafol.

Pod. 42. Gnojilni poizkus pri pšenici na škofovih zavodih v Št. Vidu pri Ljubljani.

Pod. 43. Gnojilni poizkus na pšenici pri Pavlu Smrkolju na Viču pri Ljubljani.

Zvrženje pri naših domačih živalih.

Med nadlogami, ki tarejo našega kmeta pri rejji domačih živali, je tudi zvrženje. Kmet že težko pričakuje teleta in mleka, katerega bo vnovčil. Pri kobili pa komaj čaka žrebeta, od katerega pričakuje, da bo boljši kakor je kobila-mati. Pa pride zjutraj v hlev in najde mlado žival na tleh, ali pa opazi, da dobiva krava naenkrat mleko, čeprav je komaj šele dobro polovico breja. Dogodi se mu pa tudi še lahko, da mu par mesecev po prvem primeru zvržejo še druge breje krave kar po vrsti. V onih krajih, kjer zaradi oddaljenosti ne morejo prodajati mleka, trpijo v takih primerih posebno zaradi izgube na teletih. V krajih pa, kjer se mleko lahko proda, trpijo še bolj, ker taka krava, ki je zvrгла, nima toliko mleka, kakor krava, ki je donosila tele.

Pri nas premalo ocenjujemo veliko škodo, ki nam na ta način nastaja. V naprednejših deželah pa zaznamujejo vse slučaje zvrženja in ocenjujejo vso nastalo škodo. Na podlagi teh podatkov jo skušajo zmanjšati s potrebnimi navodili in nasveti.

Vzroki zvrženju so različni.* V mnogih primerih je lahko kriva tudi majhna kužna klica ali bacil, ki jo dobi vase noseča krava. Te klice se lahko nahajajo v krmi, na paši, v vodi in še najbolj pogosto v hlevih, kjer je kaka krava ali pa kobila že enkrat zvrгла in je s takimi bacili okužila ves hlev. Lahko jih pa naleze krava tudi pri biku. Te bolezenske klice preidejo v kri in po krvi v maternico, kjer povzročijo izpremembe v maternici in na plodnih mehurjih (poznejšem trebilu). Imamo več vrst bolezenskih klic, ki so krive zvržavanja, zato se ta bolezen lahko prenaša od ene na drugo žival. Redek je pri nas živinorejec, ki po otežitvi ali pa po zvrženju temeljito očisti svoj hlev. Navadno se odstrani samo plod ali pa, ako je ostalo tele živo, samo trebilo ter se pod kravo le malo nastelje, toliko da stoji krava in leži tele na suhem. Ne ve pa, da je trebilo ali pa mrtvi plod okužil vso steljo in da krava s poznejšim izcejanjem iz sramnice še naprej okužuje ves hlev in spravlja s tem v nevarnost tudi še druge breje krave, ki se mogoče nahajajo v tem hlevu. Kadar krava zvrže, mora biti posestniku prva skrb, da da hlev ali pa vsaj prostor pod kravo **razkužiti**, kravo samo pa postaviti na drugo mesto, tako da ne more priti niti ona sama, niti njeni odpadki in njena scalnica v dotiko z drugimi brejami ali nebrejimi kravami, kajti krava, ki je zvrгла, izločuje s svojim blatom in svojo scalnico še vsaj dva meseca kužne klice, katere povzročajo zvrženje. Skoro isto velja tudi za kobile in svinje. To je prvo in glavno pravilo, po katerem se mora ravnati vsak živinorejec, ako hoče odstraniti vzrok ponovnega ali kužnega zvržavanja iz svojega hleva.

Splošno je pri naših živinorejcih navada, da vodijo kravo, ki je zvrгла, takoj ko se zopet goni, k biku. Tako postopanje je pri živalih, katere so zvrгле ali pa prezgodaj rodile, popolnoma napačno. Znanstvena raziskavanja mnogo tisočev takih primerov

* Opomba uredništva. Pri zvrženju razločujemo navadno in kužno zvrženje. Prvo nastane vsled padca, sunkov, skokov itd.

so dognala, da izločujejo take živali še dva do tri mesece po zvrženju ali pa zgodnjem porodu kužne klice in da šele po tem času izginejo. Ako pripustimo torej žival prej, dokler se nahajajo v krvi še klice, se lahko zgodi, da žival ne ostane breja. Ako pa ostane, ne izloči več vseh klic iz sebe, temveč se razvijajo te kužne klice naprej ter povzročijo ponovno zvrženje. Pri tem pa okužuje žival še naprej hlev. Vrhutega pa lahko prenese tudi bik kužne klice z ene okužene in prezgodaj pripuščene krave na drugo. Iz tega sledi važno pravilo, da ni pripuščati take živali, ki je zaradi okužbe zvrгла ali prezgodaj rodila, prej kakor po preteku treh mesecev.

Kuretina in živinska sol.

Inž. agr. Benedikt Wenko, Maribor.

Splošno je znano, da je živinska sol važen dodatek h krmi vseh vrst domačih živali. Vendar je potreba pri različnih vrstah različna; tako potrebuje n. pr. goveja živina več soli kakor konji. Nastane vprašanje, kako je v tem pogledu s perutnino, zlasti s kokoši.

Kuretina spada med one domače živali, ki zahtevajo le malenkostne količine soli, tako da poleti zadostuje ono, kar najde na paši zlasti v nežni mladi travici. Pozimi je dovolj, če dodamo kuhani jutranji krmi nekoliko ostankov naših jedi, ki vsebujejo vedno obilo soli. Le kadar teh odpadkov ni in zlasti, če krmimo dosti krompirja ali pese, je potrebno dodati malenkost soli, približno 1 g na glavo, največ pa 2 g. Količine preko 2 g na dan so škodljive. Nobena domača žival ni tako občutljiva proti soli, kakor kura. Preveč soli (ali pa jesiha) v krmi povzroča drisko in vnetje črevesnih sten.

Kuram dajmo torej soli le pozimi in le takrat, kadar ne dobijo nobenih kuhinjskih odpadkov. Na deset glav zadostuje 1 dkg.

Hmeljevke.

V zadnjih letih se je hmeljarstvo v Sloveniji izredno razširilo. Posebno v prošli spomladi je bilo nasajenih toliko novih hmeljnikov, da se je upravičeno pojavljala skrb, je - li bo mogoče spomladi 1928. leta dobiti doma dovolj hmeljev. Po dosedaj znani statistiki bodo hmeljarji za nove nasade potrebovali nad 4 milijone hmeljev, kar pomenja okrog 5300 vagonov blaga.

Glavni odbor Kmetijske družbe je o tem vprašanju v svoji seji razpravljal in sklenil objaviti kratko navodilo o pripravi hmeljev, da s tem omogoči onim gozdnim posestnikom, ki imajo gozde še neočiščene, da si s čiščenjem svojih nasadov napravijo hmeljevke, ki jih bodo lahko in dobro vnočili.

Po mnenju Hmeljarskega društva je za hmeljske droge najugodnejša smreka.

Najprikladnejši čas za sekanje je od 15. novembra naprej do meseca marca. Dolgost drogov bodi 6 in pol do 8 in pol metrov, debelost pa 65 do 85 milimetrov na štoru.

Priporočamo posestnikom, da napravijo pravočasno hmeljevke, da jih bodo imeli na razpolago tedaj, ko jih bodo hmeljarji zahtevali. Hmeljarjem pa svetujemo, da si jih pravočasno naročijo ali vsaj zagotovijo, da jih ne bodo morali spomladi plačevati po visokih cenah.

Kmetijska razstava.

Zelenjadna razstava.

Zelo je ugajala letos tudi razstava različne zelenjadi, ki je bila to pot prvič vprizorjena. Videlo se je na njej, da ni rastla samo pod vplivom ugodnih tal in podnebja, temveč tudi pod ugodnim vplivom skrbnih rok. Videti je bilo krasne zeljnate rastline (lepe glave ljubljanskega zelja, rdečega zelja, ohrovta, krasne karfijole, kolerabe), razno glavnato solato (ajserco, pariško ledenko) in razni endivijo, razne vrste korenjskih rastlin (rdeča pesa, korenjčki, peteršili, zelena, mangold), paradižnike, malancene, čebulo, česenj, buče, kumare, kakor tudi razne vrste stročjega in suhega fižola, itd. Vsa zelenjad je bila slikovito razvrščena po mizah s poševno ploščo in v četverkotniku, ki je obsegal skupaj 140 m² in sredi katerega je bila vmeščena krasna piramida lepoticnih rastlin. Vseh razstavljalcev je bilo 27, največ iz Ljubljane in bližnje okolice. Obiskovalci razstave so se močno zanimali za razno zelenjad, za nove in boljše sorte te zelenjadi in za semena. Zanimali so se pa tudi vnanji kupci za našo dobro zelenjavo, kateri bi se prav lahko odprli trg tudi v bolj oddaljene kraje, posebno v naše Primorje in v druge južne kraje.

Ocenjevalna komisija je priznala sledeča odlikovanja:

- 1. Zlato kolajno:** Ivanu Ažmanu, vrtnarju na Kodeljevem.
- 2. Srebrno kolajno:** Josipu Lenarčiču, veleposestniku na Vrhniki, Francu Štarcu, trg. vrtnarju v Ljubljani, Josipu Bergmanu, lekarnarju v Novem mestu, Marijanišču v Ljubljani, Teodorju Dreniku, posestniku v Ljubljani, kmetijski šoli v Št. Jurju, umobolnici na Studencu.
- 3. Bronasto kolajno:** Ivanu Pollaku v Ljubljani, Traven-Jelačinu v Ljubljani, Andreju Šarabonu v Ljubljani, Leonišču v Ljubljani, centralnemu šolskemu vrtu v Ljubljani.
- 4. Priznalne diplome:** Francu Srčniku na Mirju, Antonu Šušteršiču v Ljubljani, osnovni šoli v Skaručni, Francu Komanu na Mirju, Jerneju Gradu v Dragomlju.

Razstava medu in voska.

Veliko zanimanja je vzbujala med obiskovalci, posebno med čebelarji in prijatelju medu, tudi čebelarska razstava, ki je vsebovala poleg medu in voska, tudi različno čebelarsko orodje in panje. Razstavní prostor je bil okusno prirejen in okrašen z ličnimi napisí, ki so opozarjali obiskovalce na visoko vrednost medu za mladino, za rekonvalescente, turiste in oslabele stare ljudi, pa tudi kot izborno zdravilo za slabokrvne, nervozne in težko prebavljajoče osebe. Na razstavišču se je točil med v posode na drobno in prodajal v steklenicah. Množina razstavljenega medu in zalog, s katerimi razpolagajo naši čebelarji, je kazala, da ni bila letošnja letina najboljša. Največ je bilo ajdovega medu, posebno malo pa cvetličnega. Ajdov med ima temnejšo barvo, zato pa vsebuje več rudniških snovi in je bolj radioaktiven kakor svetle vrste medu, ki so češče tudi ponarejene.

Ocenjevalna komisija, obstoječa iz A. Bukovca, M. Humeka in Jos. Verbiča je priznala sledeča odlikovanja: Prejeli so **1. srebrno kolajno:** J. Šetine z Jesenic, Fr. Hernja iz Središča, Jože Okorn iz Škofje Loke, Jos. Mrak z Viča, Fr. Kumaner iz Žirovnice; **2. bronasto kolajno:** I. Bratuša iz Obreč,

I. Elzner iz Ljubljane, I. Fišer iz Rogatca, Ivo Verbič iz Ljubljane, R. Gallob iz Mežice; **3. priznalno diplomó:** Fr. Ručigaj iz Dobenega in Iv. Jenko iz Mirne peči.

Poučno potovanje srbskih kmetovalcev po Sloveniji.

Drugo letošnje poučno potovanje kmetovalcev iz Srbije po ljublj. oblasti se je vršilo v času od 11. do 17. oktobra t. l. Potovanja se je udeležilo 19 vzornih kmetovalcev iz Kosovske (Priština), moravske (Čuprija) in timoške (Zaječar) oblasti in trije kmetijski strokovnjaki, po eden iz vsake od navedenih oblasti. Najprej so obiskali Bizeljsko, kjer so si ogledali vno-grade in kletarstva. V Ljubljani so posetili drevesnico Kmetijske družbe, podkovsko šolo, gospodinjsko šolo Kmetijske družbe, Osrednje mlekarne in Kmetijsko družbo. Nadalje je bil v programu zlet v Vnanje gorice, na Brezovico in Vrhniko. V prvih dveh krajih so si zletniki ogledali večje število manjših in večjih kmetijskih gospodarstev. Posebno jih je zanimala živinoreja ter hlevi in gnojnične jame, kakor tudi ravnanje z gnojnico. Ogledali so si tudi pokopališče v Vnanjih gorica in osnovno šolo na Brezovici. Na Vrhniki so se zanimali za ureditev Mlekarske zadruga, menda največje res kmetjske zadruga te vrste v Sloveniji, ki prejema in predeluje sedaj dnevno 2500 litrov mleka ter je tudi moderno urejena. Na Vrhniki so si ogledali še nekaj kmetij ter Lenarčičevo tvornico za parkete in Lenarčičevo konjerejo (lipicanci!). En dan so porabili zletniki za Bled. Šli so skozi Vintgar ter obiskali Podhom, kjer so si ogledali nekaj naših gorskih kmetij in novo urejeno Mlekarsko zadrugo, ki se bavi z izdelovanjem sira. Prav poučen je bil tudi zlet v kamniški okraj. Zletniki so posetili Radomlje, kjer so videli Mlekarsko zadrugo, ki se bavi z izdelovanjem prvovrstnega surovega masla, nadalje več lepih kmetij, večje posestvo barona Apfalterna v Černelem in živinorejo (montafonska pasma) na Souvanovem posestvu v Volčjem potoku. Isti dan so videli tudi še veleposestvo Križ z obsežno govedorejo in prasičerejo, nadalje več kmetij in Mlekarsko zadrugo v Komendi. Zadnji dan so si ogledali še nekaj lepih kmetij v Gornji Šiški. Zletniki so se povsod resno zanimali za vse naprave na naših kmetijah in podrobno za način dela in pridelovanja. S tem v zvezi so se posebno tudi zanimali za orodje, ki se tukaj rabi, za razne stroje, za električni pogon in za zadržno organizacijo našega kmetijstva. Na potovanju je bilo dosti prilike seznanjati brate tudi s prosvetnim delom med našim kmetijskim ljudstvom in jih opozarjati, da je to prosvetno delo eden glavnih temeljev za današnje razmeroma dobro ureditev slovenskega kmetijstva. Bodi še omenjeno, da so slovenski kmetovalci svoje brate in tovariše iz južnih krajev povsod prav pristrčno in res bratsko sprejemali ter da so se zletniki v resnici zadovoljni povrnili na svoje domove. Izrazili pa so pri tem željo, da bi se kmalu zopet organiziral zlet slovenskih kmetovalcev v južne kraje. Bilo bi res koristno!

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znakah) za stroške.

Vprašanje 76. Kateri so glavni pogoji za uspešno trtničarstvo in katero umetno gnojilo je za gnojenje trtnice spomladi

najboljše? Kako se spravi to gnojilo v zemljo in koliko se ga vzame na 1 ar? (A. K. v L.)

Odgovor: Trtničarstvo je smatrati vobče kot vrtnarsko delo. Dobra lega in dobra vrtna rodovitna zemlja sta glavna pogoja, poleg vsaj štiriletnega kolobarjenja. Zemljo je pred zimo zrigolati, lažje zemlje na 45 cm, težke pa vsaj na 40 cm globoko. Dobro je tudi, če se nahaja v bližini voda. — Najboljši gnoj za trtnice je stari gnoj ali pa tudi kompost. V primeru pomanjkanja gnoja uporabljamo tudi umetno gnojilo. Nekateri si pomagajo tudi z zelenim gnojenjem. V tem primeru sejejo zimsko graščico. Zemljo prej pognoje s 6 kg Tomasove žindre in 2½ do 3 kg kalijeve soli na 1 ar in potem vse skupaj podkopljejo. Umetna gnojila se trosijo v jeseni ali spomladi, kakršna pač uporabljate; to zavisi od gnojila samega. Hitro učinkujoča gnojila, kakor čilski soliter in karbamid (46% dušika), trosite lahko pri vlaganju ključev, seveda ne naravnost nanje. Tudi mešamo umetno gnojilo „Nitrofoskal“ lahko slično uporabljate. Vzeti ga je najmanj 12 kg na 1 ar in slično potrositi. Navadno računamo na 1 ar 10 kg superfosfata, 4 kg kalijeve soli in 7 kg apnenega dušika. **K.**

Vprašanje 77. Svinja mladica je polegla 3 pujske, od katerih sta dva poginila, ker ni imela mleka, tretjega pa moram umetno rediti. Ali naj to svinjo, ki je sicer zdrava, še enkrat pripuščam? (Fr. C. v R.)

Odgovor: Tako malorodovitne svinje, ki vrhutega nima mleka za teh par mladičev, ne kaže obdržati za pleme. Dobra plemenska svinja mora že od vsega početka pokazati, da je v vsakem pogledu sposobna za to. Krivda temu neuspehu leži morda v starših, merjascu ali pa tudi v neprimerni rejji. Plemenske svinje potrebujejo gibanja na paši, ne pa tičanja po svinjakih. **R.**

Vprašanje 78. Kaj je vzrok, da se mlade svlnje ne pojajo, dasi so že eno leto stare in močne rasti? (J. Š. v V.)

Odgovor: Vzroki takim pojavom so lahko različni, zato jih ni mogoče točno označiti. Morda so krive napake organskega značaja, namreč napake v spolovilih, v katerem primeru se ne da živali prisiliti k bučanju. Kriva je temu tudi lahko nenaravna reja po svinjakih. Skušajte v tem primeru spraviti živali vsak dan na plano, da se zadostno izprehodijo. Med klajo jim dajajte nekoliko zdrobljenega ovsu in par žlic konopnega semena. — r —

Vprašanje 79. Ali škoduje konjem pozna jesenska paša? (F. Š. v V.)

Odgovor: Jesenska paša vobče ni škodljiva konjem, če so živali dosti utrjene. Le v takih primerih, ko se živali na paši lahko prehlade, postane paša škodljiva. To se lahko zgodi v jutranjih urah po mrzli slani ali rosi. Mokra paša ob mrzlem deževju sploh ni zdrava za konje. Škodljiva je seveda tudi paša po mokrih, poplavljenih in blatnih pašnikih. — n.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Načelnštva podružnic se vabijo, da začnejo ta koj nabirati udnino za leto 1928!

Kmetijska podružnica v Jarenini je zborovala 9. oktobra t. l. Od 73 članov je bilo 22 navzočih in večje število posestnikov-nečlanov. Za delegata sta bila izvoljena gospod Alojzij Zupančič in gospod Franc Šparl. Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da se naročijo 4 požiralnikove cevi. Sledilo je predavanje oblastnega kmetijskega referenta gospoda inž. Josipa Zidanšeka, ki je priporočal, da naj člani podružnice letos predvsem na novo zasadijo vsaj po 10 komadov prikladnega sadnega drevja, staro drevje pa okopajo, zagnojijo ter obrežejo. V drugi vrsti naj trdno sklenejo, da še letošnjo jesen

in zimo postavijo nekaj modernih gnojišč in gnojničnih jam. To je neobhodna podlaga naprednega kmetijstva. Poroča smotreno gnojenje travnikov in pašnikov, plemensko odbiro pri živini in žitu. Živinorejski referent g. Martin Zupanc spodbuja kmetovalce k boljšemu krmiljenju živine posebno pa k dobri spodreji mlade živine, opozarja na izredno važnost dobrih bikov in potrebo organiziranega dela pri živinoreji. Ponudil se je v ta namen za večkratni razgovor in predavanje. Upajmo, da bodo dobri nasveti našli dobrega odmeva.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijsko-nadaljevalni tečaji v novomeškem okraju. V okraju Novo mesto so se dne 16. oktobra slavnostno otvorile kmetijske nadaljevalne šole v **Št. Petru** z 61 učenci, v **Šmihelu** s 37 učenci in dne 23. oktobra v **Zagradcu** pri Žužemberku z 31 učenci. Na šolah bodo poučevali poleg domačih učiteljev, tudi sreski kmet. referent g. Fr. Malasek in nekateri gg. iz kmetijske šole na Grmu. Led je prebit, začetek storjen in želimo tem šolam obilo uspeha!

Otvoritev kmetijsko-gospodinske šole v Kranju. V zavodu šolskih sester v Kranju se je dne 17. oktobra t. l. otvorila nova kmetijsko-gospodinska šola, ki je namenjena v prvi vrsti hčerkam naših gorenjskih posestnikov. Šola ima ugodne šolske in gospodinske prostore. V prvi zimski tečaj je vstopilo 17 deklet iz Gorenjske in nekaterih drugih delov Slovenije. Zavodu, ki ga je ustanovil zaslužni ondotni dekan Koblar in ki je za Gorenjsko velikega pomena, želimo mnogo uspeha!

Potovalni gospodarski tečaji v Mariborski oblasti. V proračunskem letu 1926/27. se je vršilo v Mariborski oblasti 7 desettedenskih državnih potovalnih tečajev. Tečaji so se vršili: 1. v Legnu pri Slovenjgradcu od 28. 5. do 8. 8. 1926, 21 gojenk; 2. pri Sv. Benediktu v Slov. gor. od 1. 7. do 20. 9. 1926, 16 gojenk; 3. v Slivnici pri Mariboru od 20. 8. do 30. 10. 1926, 16 gojenk; 4. pri Sv. Andražu v Slov. gor. od 18. 10. 1926 do 14. 1. 1927, 26 gojenk; 5. v Vojniku pri Ceљу od 8. 11. 1926 do 31. 1. 1927, 22 gojenk; 6. v Ormožu od 18. 1. do 3. 4. 1927, 24 gojenk; 7. v Novi cerkvi pri Vojniku od 3. 2. do 10. 4. 1927, 16 gojenk. Tečaje sta vodili kmet.-gospodinski učiteljici Jela Premrou in Olga Sittig z dvema pomočnicama. Obiskovalo je tečaje 147 kmečkih deklet. Zanimanje za gospodinske tečaje med kmetiskim ljudstvom je zelo veliko. Okrajni zastopi, občine in kmetijske korporacije tekmujejo med seboj, kdo bo prej prišel na vrsto. Prošenj je za dve leti naprej, tako da tečajev ni mogoče razpisovati. Zadnji čas se je pokazalo za te vrste tečajev zanimanje tudi od strani kmetijskega ministrstva in je inspektor za kmetijski pouk g. Milutin Stojanovič 27. majnika pregledal ustroj in poslovanje tečaja v Ormožu.

GOSPODARSKE STVARI.

Oddaja trt iz državnih nasadov. Po odloku ministrstva za kmetijstvo in vode z dne 23. septembra 1927, br. 39004/V., velja v vseh državnih kmetijskih napravah jeseni I. 1927. in spomladi I. 1928. za 1000 (tisoč) kosov trt tale cenovnik:

a) **Ključki ameriških trt 35—40 cm dolgi:** I. vrsta po 100 Din; II. vrsta po 35 Din. b) **Korenjaki (sajenke) ameriških trt:** I. vrsta po 250 Din; II. vrsta po 75 Din. c) **Cep-ljenke:** I. vrsta po 1500 Din; II. vrsta se ne bo oddajala. d) **Ključki domače trte (za cepiče) poljubne dolžine** po 100 Din. — Naročnikom trt letos ni treba predložiti potrdila županstva, da potrebujejo trte za sajenje izključno na svojem zemljišču. Tudi jim ni treba potrdila sreskega ekonomu (kmet. referenta) o vsebini apna v dotični zemlji, ki je določena za razširitev

vinograda. Zadoštuje, da v prošnji navedejo vrsto dosedaj porabljene podlage in izjavijo ali dotični vinograd na tej podlagi uspeva. — Naročila na vse vrste gori označenih trt sprejemajo upraviteljstva državnih trtnic in drevesnic v **Novem mestu, Kostanjevici in Brežicah** ter ravnateljstvo Specialne kmetijske šole na **Grmu pri Novem mestu**. — Prošnje je čimprej predložiti eni (najbližnji) gori navedenih ustanov.

Vinski sejm v Ivanjkovcih. Tukajšnja vinarska zadruga priredi v sredo, 7. decembra t. l. v restavracijski dvorani tik tukajšnjega kolodvora svojo III. vinsko razstavo in sejm. Kakor vedno, bode prireditelj z blagom dobro založena in bo tako vsakdo, ki se zanima za vina z Ormoško-Ljutomerskih goric, imel priložnost si ogledati letošnji pridelek, kakor tudi, kar je še malega od prejšnjih letnikov tukaj. Bo pa tudi najlepša priložnost sklepati kupčije.

Oddaja plemenskih petelinov. Tekom meseca novembra bo veliki župan mariborske oblasti zanesljivim rejcem porazdelil brezplačno plemenske peteline rjave štajerske pasme. Samo oni, ki imajo resno voljo pričeti s čistokrvno rejo teh živali, naj se takoj ustno ali pisмено prijavijo pri pristojnem okrajnem glavarstvu, kjer dobijo nadaljnje informacije od sreskega živinorejskega referenta (drž. kmetijski ali veterinarski referent).

Razvoj hmeljarstva v Sloveniji. Hmeljarstvo se je v zadnjih letih silno močno razvilo v naši deželi. Dočim smo imeli l. 1924. v mariborski in ljubljanski oblasti vsega skupaj 742 ha nasajenih s hmeljem, smo jih imeli l. 1926. že 1021 ha in letos pa 1980 ha, in sicer v mariborski oblasti 1881 ha in v ljubljanski oblasti 99 ha. Zlasti v ljubljanski oblasti se je hmelj od lani na letos močno razširil. Lani smo imeli v tej oblasti le 9 ha hmeljnikov, letos jih imamo pa 99 ha. Po okrajnih glavarstvih se razdele nasadi sledeče: Laško 41 ha, Krško 19,5 ha, Kamnik 12 ha, Brežice 10 ha, Novo mesto 2 ha, Črnomelj 1,6 ha, Ljubljana z okolico 1,25 ha in Kranj 0,50 ha.

KMETIJSKE NOVICE.

Zborovanje gorenjskih živinorejskih organizacij je sklicano na dan 8. novembra t. l. v dvorano Ljudskega doma v Kranju ob 9. dopoldne. Dnevni red zborovanju: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem zborovanju; 2. poročilo tajništva; 3. izprememba opravilnika; 4. volitve; 5. referat: Rejska središča, poroča sres. ekonom Šuštič; 6. slučajnosti. — K mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

Drž. podpora za povzdigo vinogradništva. Za povzdigo vinogradništva in sadjarstva je bil ustavljen v letošnjem proračunu poljedelskega ministrstva znesek 150.000 Din. Ta znesek je poljedelski minister razdelil na posamezne vinogradniške in sadjarske zadruge v državi, odnosno na posamezne pokrajine ter je kredit iz tega naslova že izčrpan. Podpora je bila razdeljena posameznim zadrugam v zneskih od 3000 do 6000 Din.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Letna skupščina: Vabimo vse tovariše, da se skupščine (12. nov. v mali dvorani Narodnega doma v Celju) zanesljivo udeleže. Dnevni red je priobčen v zadnji številki. Vsi tovariši, ki so plačali članarino, so dobili tudi pismena vabila s prilož. zapisnikom izr. odb. seje o zadevi reorganizacije kmet. službe v oblastih. Oni tovariši, ki še niso poravnali članarine, naj to nemudoma storijo. Polovična vožnja po železnici (za skupščino) je že odobrena! — **Točne naslove** naj sporočijo sledeči tovariši: Franc Novak (Slov. Bistrica?), Evgen Moder (Maribor?), Rado Vešnik (Djakovački selci?) in Ivo Popmajer (Maribor?).

DRUŽBENE VESTI.

† Profesor Ivan Franke.

15. oktobra t. l. je preminul v visoki starosti 86 let prof. Ivan Franke, znan kot prvi ribarski strokovnjak širom naše domovine. Kot tak je deloval prav uspešno tudi v glavnem odboru naše družbe, in sicer od l. 1890. do l. 1896. Pokojni se je rodil 16. marca 1841. v Dobju pri Poljanah nad Škofjo Loko. Že kot mlad profesor v Kranju se je z vnemo lotil ribarstva in mu posvečal ves prosti čas. Priredil je v tem času tudi dvoje ribjih vališč in spisal knjižico „Umetno ribarstvo“. Pozneje je proučeval ribarske razmere po deželi in obrnil posebno pozornost na račje vode in račjo kugo. Kot uspeh je priobčil knjižico „Zboljšanje ribarstva v Krki“ (1899.). Ko je prišel iz Kranja v Ljubljano, je ustanovil ribogojni zavod na Studencu. Posebno temeljito se je bavil tudi s prehrano rib in spisal o tem obširno študijo. Zelo uspešno je deloval pri osnovi kranjskega ribarskega zakona, po katerem je izvedel tudi revirno razdelitev. Po prevratu je izdelal tudi razdelitev štajerskih in koroških voda v ribarske okraje. Zaradi velikih zaslug ga je Slovensko ribarsko društvo imenovalo že pred leti svojim častnim članom. Veličasten pogreb, katerega se je udeležila tudi deputacija Kmetijske družbe, je pokazal, kako visoko so cenili pokojnika vsi krogi. Bodi zasluženemu možu in organizatorju slovenskega ribarstva ohranjen hvaležen spomin! Žalujem ostalim pa naše iskreno sočutje!

KNJIŽEVNOST.

Umno kletarstvo. Spisal Franc Gombač, vinarški nadzorNIK v p. Tako se imenuje knjižica, katero je v II. pomnoženi in popravljeni izdaji založila Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, katera obsega 80 strani in je pojasnena s 24 slikami. Ta knjižica, ki je prišla pred 27 leti na svetlo, je bila med tem časom razprodana, tako da se je pokazala nujna potreba po novi izdaji. Knjižica obravnava v kratkih sestavkih vsa važna kletarska opravila od trgatve do vinskih bolezni in kleti. Ker je njena cena primerna in je spisana od odličnega strokovnjaka, ki ima bogate izkušnje na tem polju za seboj, jo nujno priporočamo našim vinogradnikom v nakup. Cena knjižici je 20 Din.

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo, 24. septembra 1927.

(Dalje in konec.)

5. Poročilo seje direktorija. G. predsednik je prečital zapisnik seje direktorija z dne 2. septembra, ki je obravnaval uradniške zadeve. Po daljši razpravi je sklenil glavni odbor, da se g. Schmidt, šef blagovnega oddelka, zaradi težke bolezni začasno upokoji, vendar se mu njegovo mesto ohrani nezasedeno do 1. aprila 1928. Vodstvo blagovnega oddelka se za to dobo poveri g. predsedniku Sancinu, mesto pa razpiše za eventualen nastop s 1. aprilom 1928. Za delo v blagovnem oddelku se nastavita Alojzij Jamnik in Janko Češnovar. Obravnavale so se še nekatere druge uradniške zadeve, nakar se je poročilo direktorija odobrilo.

6. **Slučajnosti.** G. **Meden** je v imenu odbora izrekel g. Ureku čestitke k izvolitvi poslancem v narodno skupščino ter ga prosil, da v tem svojstvu podpira družbo v Beogradu.

Konjerejskemu društvu za mariborsko oblast je glavni odbor dovolil podporo 2000 Din za nagrade pri premovanju konj.

Kolu jahačev in vozačev v Ljubljani je naklonil podporo 2000 Din za podelitev nagrad pri konjski razstavi dne 25. septembra na pokrajinski razstavi v Ljubljani.

G. **Ažman** je poročal o časopisni debati, ki se je zaradi organizacije kmetijske službe vnela med kmetijskimi strokovnjaki. Predlagal je, naj družba skliče konferenco strokovnjakov, ki naj vzame v pretres to vprašanje in rezultate razprave kot mnenje Kmetijske družbe poda na merodajnem mestu. Se je sprejelo:

G. **Hribnik** je omenil, da nameravajo živinorejci v prevajlskem okraju vpeljati kot novo pasmo pingavsko živino in prosil Kmetijsko družbo, naj to akcijo podpira. Opozorilo se ga je, da se glede menjave govejih pasem mora obrniti na velikega župana mariborske oblasti, ker je pasemski okoliš že zakonito določen.

G. **Meden** je prosil, naj bi Kmetijska družba tudi po deželi prirejala poskusna oranja s Sackovimi plugi.

7. **Sprejem članov in potrditev nove podružnice.** Glavni odbor je sprejel **23 novih udov**, ki so se priglasili od zadnje odborove seje, in sicer pod dosedaj običajnimi pogoji. Potrdil je tudi ustanovitev nove podružnice **Škocjan pri Turjaku**, ki se je ustanovila samaodsebe in nima nikake zveze z drugimi sosednjimi podružnicami.

Ob koncu seje je g. **predsednik** poročal o **prihodu srbskih kmetovalcev iz Uže v Slovenijo**, ki jih je pozdravila tudi družba, jim priredila v tej dvorani predavanje o zadružništvu. Za njih pogostitev se je dovolil znesek do 3000 Din. Povabil je gg. odbornike, naj se udeležijo zvečer skupne večerje, ki jo priredi mesto v čast Srbom v Ljubljanskem dvoru.

Ker ni bilo drugih točk na dnevnem redu, se je seja zaključila ob polšestih zvečer.

VABILA

k občinim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnikstva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Artiče, v nedeljo, 27. novembra 1927. ob enajstih dopoldne v občinski pisarni; **Barje**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob dveh popoldne pri Mokarju; **Begunje pri Lescah**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob dveh popoldne v šoli v Begunjah; — **Beltinci**, v nedeljo, 27. novembra 1927. ob devetih dopoldne v občinski hiši; — **Benica**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob devetih dopoldne v šoli; **Brezovica**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob polosmih zjutraj, po prvi sv. maši, v šoli; **Brežice**, v soboto, 19. novembra 1927. ob osmih zvečer v posojilnici; **Cerknica**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob eni popoldne pri načelniku, Cerknica, 10; **Črnomelj**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob eni popoldne v občinski pisarni; **Dobova**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob osmih zjutraj pri g. Mihaelu Kovačiču v Dobovi; **Dolnja Lendava**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob desetih dopoldne v gostilni Horvat; **Dobrova**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob polosmih zjutraj v „Domu“ na Dobrovi; **Grahovo pri Cerknici**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob eni uri popoldne pri g. Ivanu Remžgarju v Žerovnici; **Ig**, v nedeljo, 13. novembra 1927. ob eni uri popoldne v šoli; **Iška vas**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob devetih dopoldne v gostilni Vrenik; **Kapele**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob devetih dopoldne v šoli; **Kranj**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob enajstih dopoldne v gostilni „pri Peterčku“ v Kranju; **Krško**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob enajstih dopoldne v gostilni Gregorič; **Metlika**,

v nedeljo, 20. novembra 1927. ob desetih dopoldne pri načelniku Makarju, leva soba v pritličju; **Moravče**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob osmih zjutraj v „Zadružnem domu“; **Nova cerkev pri Celju**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob poldevetih dopoldne v občinski pisarni; **Planina**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob treh popoldne pri g. Niko Treinarju v Planini; **Polešak**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob osmih zjutraj v osnovni šoli; **Preserje**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob osmih zjutraj pri načelniku Jakobu Kovaču v Preserju; **Primskovo**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob desetih dopoldne v šoli; **Selo pri Bledu**, v nedeljo, 13. novembra 1927. ob enajstih dopoldne pri načelniku Ivanu Pangercu, Selo, 11; **Skaručna**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob treh popoldne v gostilnih Inglič; **Sodražica**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob treh popoldne pri Fajdigi; **Stara Loka**, v nedeljo, 13. novembra 1927. ob treh popoldne pri Fortuni v Binklju; **Srednja vas**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob štirih popoldne pri načelniku; **Sv. Jakob ob Savi**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob en četrt na štiri pri Pečnikarju; **Sv. Jurij ob Taboru**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob poldevetih dopoldne v narodni šoli; **Sv. Jurij v Slov. goricah**, v nedeljo, 20. novembra 1927. po prvi službi božji v stari šoli; **Sv. Miklavž pri Ormožu**, v nedeljo, 20. novembra 1927. po rani sv. maši v „Društvenem domu“; **Šiška**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob treh popoldne pri Černetu, 39; **Škofja Loka**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob sedmih zjutraj v osnovni deški šoli; **Škocjan pri Turjaku**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob eni popoldne pri Peterlinu v Škocjanu; **Šmarje-Skočljica**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob osmih zjutraj v šoli v Šmarju; **Šmartno ob Savi**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob treh popoldne pri Kebru, 41; **Šmihel-Mozirje**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob devetih dopoldne v šoli v Mozirju; **Št. Vid nad Ljubljano**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob osmih zjutraj pri g. Antonu Štruklju na Trati; **Tomišelj**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob desetih dopoldne v šoli; **Trebnje**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob sedmih zjutraj v gostilnih Pavlin; **Velika Loka**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob treh popoldne pri Alojziju Bukovcu v Veliki Loki; **Velike Lašče**, v nedeljo, 13. novembra 1927. ob polosmih zjutraj v gostilni Franca Hočevarja; **Vič pri Ljubljani**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob desetih dopoldne pri Francu Sojarju na Viču; **Žabnica**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob devetih dopoldne v gostilni Cegnar, Žabnica, 18; **Žalec**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob dveh popoldne v gostilni Franc Piki; **Železniki**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob štirih popoldne pri Gabrijelu Thalerju v Železnikih; **Želimlje**, v nedeljo, 20. novembra 1927. ob enajstih dopoldne pri Alojziju Perliču, Želimlje, 14.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Seno in žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	340— do 350—	325— do 350—	—
	rž	1 q	300— do 340—	325— do —	—
	ječmen	1 q	290— do 330—	300— do 300—	—
	oves	1 q	255— do 285—	300— do 300—	—
	proso	1 q	250— do 285—	300— do —	—
	koruza (nova, sušena)	1 q	255— do 265—	275— do 300—	—
	ajda	1 q	410— do 450—	300— do 300—	—
	fižol, ribničan	1 q	500— do 540—	400— do 500—	—
	fižol, prepelničar	1 q	400— do —	— do —	—
	krompir	1 q	140— do 150—	100— do 200—	—
sladko seno	sladko seno	1 p	86— do —	70— do 80—	—
	kislo seno	1 p	60— do —	— do —	—
	slama	1 p	50— do —	30— do 40—	—
Voll I.	žive teže 1 kg		8:50 do —	7:50 do 8—	—
	II.		8— do —	6— do 7—	—
	III.		7— do —	3:75 do 5:50	—
Krave, klobasarice			3— do 4—	3:50 do 4—	—
	(Prigon v Ljublj. 119, v Marib. 674 glav).				
Teleta	žive teže 1 kg		12— do 13—	— do —	—
	(Prigon v Ljublj. 13, v Marib. 7 glav).				
Prasici	6-8 tednov stari	komad	200— do 300—	150— do 200—	—
	3-4 mesece stari		— do —	320— do 400—	—
	5-7 mesecev stari		— do —	420— do 450—	—
	debel	žive teže 1 kg	— do —	10— do 11:50	—
debel	mrtno 1 q	— do —	15— do 17—	—	
(Prigon v Ljublj. 96, v Marib. 358 glav)					
Mleko, maslo, perutnina	piš anec	komad	10— do 25—	15— do 40—	—
	kokoš	komad	25— do 40—	30— do 45—	—
	mleko	1 lit.	2:50 do 3—	2:50 do 2:10	—
	smetana	1 q	— do —	10— do 14—	—
	čajno maslo	1 kg	50— do 60—	46— do 50—	—
	surovo maslo	1 q	40— do 44—	36— do 40—	—
	bohinjski sir	1 q	35— do —	— do —	—
sirček	1 q	10— do —	4— do 7—	—	
	čajček	komad	1:50 do 1:75	1:50 do 1:75	—
	čajček	komad	1:50 do 1:75	1:50 do 1:75	—
Mleko, maslo, perutnina	trda drva	1 m ³	150— do —	140— do 160—	—
	mehka drva	1 m ³	75— do —	105— do 120—	—

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnika nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

KMETOVALC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/2 stran	Din 2400.—	1/5 strani	Din 400.—
1/3 strani	Din 1200.—	1/8 strani	Din 300.—
1/4 strani	Din 800.—	1/12 strani	Din 200.—
1/8 strani	Din 600.—	1/24 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—. — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Cene neobvezne. — Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matiji Stržaj.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijskih podružnicah v Novem mestu, Rovtah, Gor. Logatcu, Kostrivnici, Št. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škofiji vasi -Vojniku, Brežicah, Št. Ilju pri Velenju, v Velenju, Šmartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik v pločevinastih posodah po Din 285.— za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg. (Ta cena velja za komis. zaloge že od 1. septembra naprej.)

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400—600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 150.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal-Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejana kostna moka. 23% fosforove kisline, 3% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri celih vagonih Din 90.— za 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Rožena moka, izborno dušičnato gnojilo za vinograde po Din 200.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Surova kostna moka z 12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žindra. Cena za 100 kg pri odjemu pol ali celega vagona franko kolodvor Ljubljana ali Maribor jamčeno 18/19% po Din 140. Za več vagonski odjem po dogovoru. Za na drobno oddajo v Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 18/19% Din 143.—, vsak odstotek višje vsebine Din 6 več.

Oddaja umetnega gnojila na drobno:

Na željo odda družba vrtnarjem in malim posestnikom umetna gnojila na drobno, t. j. na posamne kilogr. po nastopnih cenah iz skladišča na Turjaškem trgu štev. 3. — Superfosfat po Din 1.25, Thomasova žindra po Din 1.75, kalijeva sol po Din 2.—, mešano gnojilo za vrtove in za cvetice v loncih po Din 2.50 za 1 kg z vrečami vred.

Krmila:

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Klajno apno v izvirnih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 9.50 za kg na drobno Din 10.— za kg, najmanj 5 kg.

Živinska sol po Din 2.— za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Zaradi carinskih olajšav so naše cene do preklica znatno znižane!

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—

Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Azbest dunajski za čiščenje vina po Din 40 za kg.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 50 za 1 kg.

Gnojne vile s 4 roglji po Din 15.— komad.

„Jullien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Karbokrimp, nizozemski fabrikat, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v ročkah po 3½ kg po Din 50.—

Merilo za sode, novost patent **Matievič**, všteti tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Mošne mere, žepne, mali format po Din 95.—

Natrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—
Srgo patroni po Din 7 za komad.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) **sistem Fr. Nechwile**, po Din 165.—

Škropilnice franc. znamke „Automatique“ Din 680.—

Škropilnica za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozna z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in Patent razpršilnikoma Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18 za komad).

Trtne škropilnice, bakrene, sistem Vermorel po Din 500, **sistem Jessernik** po Din 500, **sistema Kmetijska družba** po Din 450, **original Komet Nechwile D 123** Din 500 za komad.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seitz po Din 120.—

Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—

Žveplovi trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik „Vindobona nahrbtni 26“ Din 500.—

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Vrtnarsko orodje, orig. tvrdke S. Kunde & sin:

Cepilni noži za okulacijo in kopolacijo od Din 33 do 140, **vrtno in trtne škarje** od Din 35 do 190.

Žage za drevesa od Kunde, Din 45.—, Din 52.—, Din 60.—

Živinoreja in mlekarstvo.

Opozarjamo mlekarne na **znižane cene večjih posnemalnikov „Baltic“ in „Titan“.**

Brzoparilniki „Alfa“ original B po 120 l po 1800.— Din.

Gumijevi seski za teleta po Din 20 in 30 komad.

Gobčni odpirać „Ekspres“, 150 Din komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—

Posnemalnik „Titan“ za 150 l po Din 2200.—

„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 l Din 540, M. O. za 60 l Din 1100, za 100 l K1. po 1500 Din, za 130 l K2. po Din 1700 ali isti stroj s podstavkom Din 2750.

Požiralnikove cevi za teleta 160, za goved 350 Din.

Sirišče dansko, orig. Hansen v prahu, iz Kodanja, v dozah po 25 gr po Din 15.—

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sesalke za gnojnico (gnojne pumpe) 330 cm po Din 850, 360 cm po Din 865, 390 cm po Din 880, 420 cm po Din 900, 290/420 cm po Din 1050.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Trokarji za goved po Din 100, **za teleta in ovce** po Din 76.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.— za komad.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu štev. 15), po Din 80.— za garnituro.

Orodje vrtnarskega društva: klini za vrstico po 3 Din, **lopate za štihanje** po 23 Din komad.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, **kleščice za pasti** Din 5.—

Peresa k vrtnim škarjam po 1 Din komad.

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 10 Din kilogram nadrobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 70 Din in v steklenicah po dva kg po 30.— Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Trijerji (orig. Heldovi) po 3600 Din.

Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1350.

Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1520.

Poljedelski stroji:

Univerzalni plugi in plužni deli:

Sackov plug R16 po Din 1800.—

Sackov plug R14MN po Din 1500.—

Sackov plug D10MN po Din 950.—

Sackov pulg D8MN po Din 1000.—

Sackov plug D7MN po Din 850.—

Sackov plug D6MNR po Din 720.—

Sackov plug D5MNR po Din 650.—

Sackovi plužni lemeži 7M24 po Din 52.—, 6R24 po Din 48.—

Sackov obračalni plug NW7 po Din 920.—

Sackov obračalni plug NW5 s črtalom in premično osjo po Din 1150.—

Sackov obračalni plug (glava HAW5) po Din 470.—

Sackov obračalni plug (glava HAW7) po Din 520.—

Sackov brabantki obračalni plug BW5 po Din 1500.—

Sackov osipalnik M po Din 650.—

Sackov osipalnik BHR po Din 340.

Sackov osipalnik (glava) HSE po Din 310.—; **HZL (glava)** po Din 700.—; **manjša (glava)** po Din 350.—; **M za 7" plug (glava)** po Din 390.—

Sackov podzemni plug (glava) XII po Din 400.—; **glava XV z noži** po Din 400.—

Sackov izruvač za krompir (glava) s 7 roglji po Din 320.

Sackov okopalnik (glava) H4 po Din 315.—; **(glava) XXV (kopačice)** po Din 440.—

Sackov marker za saditev krompirja XVIII po Din 450.

Sackova enokolesna plužna XXVIII po Din 140.

Sackove oklopne plošče za plug 7MN po Din 90.—

Sackovi noži za pluge 7MN po Din 27.—

Sackov kultivator FZBVR s 7 peresnimi noži po Din 1780.—; **z 9 peresnimi noži** po Din 1890.

Okopalnik „Planet-Plantage“, kompletan po Din 800.—

Brane:

Sackova 3 delna njivska brana I po Din 1350.—

Sackova 3 delna njivska brana Ia po Din 1600.—

Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vrstami po Din 1150.—

Njivska brana SE2 po Din 700.

Travniška brana A3 po Din 680.—, **A4** po Din 690.—

Travniške brane z zvezdnimi členki SA3 po Din 820.—, **SB3** po Din 900.—

Travniški skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.

Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 4020.

Nadaljevanje na tretji strani:

Zaradi carinskih olajšav so naše cene do preklica znatno znižane!

V zalogi imamo naslednje stroje svetovnoznanih tvornic kmetijskih strojev

Hotherr - Schrantz - Clayton - Schuttleworth

za katere je v Sloveniji Kmetijska družba prevzela vodstvo poslov.

Univerzalni jekleni plugi:

UP6 — z samovodom, črtalom, plužno s premično osjo, z rezervnim jeklenim lemežem, za globočino 16 cm; teža 74 kg Din 878.—.

UP7 — isto kot pri UP6, za globočino 18 cm; teža 82 kg Din 1005.—.

UPR — isto, lahek, za globočino 13—16 cm; teža 62,5 kg, Din 631.—.

D6MN — isto, za globočino 13—16 cm; teža 69 kg, Din 919.—.

UP6 Triumf — Din —.—.

D6MN Triumf — Din —.—.

Brane:

MES5 — železne, njivske, Din 753.—.

F1 — verižna, travniška, 198 cm široka, teža 95 kg Din 1402.—.

Planeti:

Št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 728.—.

Slamoreznice:

Št. 74 — z ustjem 11", s klinjami na zamašni plošči, Din 2574.—.

Št. 72 — z ustjem 8", s klinjami na zamašni plošči, Din 1808.—.

JEK — s klinjami na bobnu, Din 1087.—.

JE — s klinjami na bobnu, Din 1284.—.

Reporeznice:

C — z 4 vrstami nožev na vrtni plošči, Din 584.—.

DF — z noži na bobnu, Din 727.—.

Robkači:

RR — za ročni pogon, izdelana na dan 40—50 hl, Din 900.—.

Stroji za napravo zdroba:

Št. 3 — z obojestransko narebrenimi mlev. ploščami, debelost zdroba se da uravnati, Din 564.—.

Št. 5 — z dvema narebrenima jeklenima valičkoma, debelost zdroba se da uravnati, Din 1870.—.

Žitočistilniki:

Št. 8 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešeti, Din 2480.—.

Št. 7 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešeti Din 3427.—.

Vitlji (gepelni):

G — za 2 konja, Din 6130.—.

Posnemalniki:

„Olympic“ P1 za 801 na uro, Din 1250.—.

„Olympic“ P2 za 1201 na uro, Din 1620.—.

„Do sedaj je

polnih devet let poteklo, odkar poznam „Thürpil“ (tirpil). To zdravilo deluje izvrstno. Od tedaj porabljam samo Thürpil proti driski pri teletih in prašičih“.

L. G., načelnik kmetijske zadruge v H.

„Thürpil“ se dobiva pri živinozdravnih in v lekarnah. — Edina tovarna:

Cl. Lageman, Chem. Fabrik, Aachen. — Zastopnik: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica št. 8.

Telefon št. 16.

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

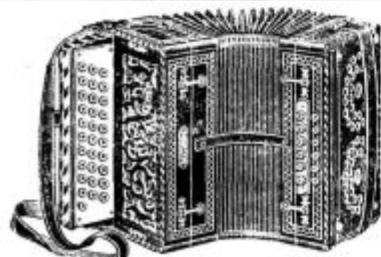
(Gradska štedionica)

LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vloženega denarja nad 250 milijonov dinarjev.

Stanje vloženega denarja nad 1000 milijonov kron.

aprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti tudi tekočega računa je v oči kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilnišnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vpravi radi tega nalagajo sodi ča denar neoletnih, župnijski uradi cerkveni in občinski dvar. Naši rotaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen. Hranilnica daje posojla po nizki obrestni meri na posestva in menica.

Violine od 95.— Din, harmonike od 85.— Din gramofoni od 345.— Din, mandoline od 135.— Din dalje, tamburice, pihala itd. po izredno nizkih cenah direktno iz tovarniškega skladišča **5 dni na ogled**. Vsak instrument lahko vrnete, če ne ugaja. Veliki cenik zastoj! Zahtevajte ga takoj od

MEINEL IN HEROLD, MARIBOR 108
tovarna glasbil, gramofonov in harmonik.

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Frano Kačol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg 3. Cena 10 Din. 249

H. HAUPTNER, BERLIN

tvornica živinozdravniških instrumentov za zdravljenje živine in živinorejo.

Hauptner-jevi instrumenti so za živinorejce **neobhodno potrebni!**

Hauptner-jeve **kleščice** za vtikanje nosnih obročkov bikom z enim pritiskom. **Hauptnerjevi-trokarji** proti napenjanju goved in ovac. Telečji napajalniki, škarje za parklje, naravnalec rogov, vodilne palice za bike, pečat, številke za žig itd.

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

MARKO V. DJORDJEVIĆ I BRAT
BEOGRAD, Kralja Petra ulica št. 53.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.
Vsakega 10. in 25. v mesecu se zaključni sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.
Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Stiskalnice in mlinci

za sadje in grozdje, kotli za žganje po najnižjih cenah pri Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1. 239

Absolvent

kmetijske šole z večletno prakso, ter prvovrstnim izpričevalom, ki so posebno razume na vodstvo kmetije, išče primerne službe. Naslov pove uprava Kmetovalca pod št. 260. 260

Stroj za trošenje umetnih gnojil

2 m širok, potreben popravila, ima na prodaj za 900 Din: Oskrbništvo graščine Neukloster, p. Sv. Peter v Sav. Dolini. 267

Mlin za drobljenje žita

(Schrottmühle) za električni pogon, nov ali pa že rabljen, v dobrem stanju, kupi Kmetijska podružnica v Šiški pri Ljubljani. 263

Vabilo

k občnemu zboru Splošne gospodarske zadruge v Lescah, r. z. z. o. z. v likvidaciji, ki bo dne 20. novembra ob 16. uri pri Katrineku z dnevnim redom: 1. Poročilo o likvidaciji. 2. Izvolitev hranilnice knjig. 3. Slučajnosti. Likvidatorji. 262

**KUHAJTE KAVO
S PRVOVRSTNIM PRI-
DATKOM
KOLINSKE
CIKORIJE!**

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast odebiletev in omastitev domače, posebno **klavne živine**.
Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma.
Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din.

Lekarna TRNKOZY
Ljubljana, Mestni trg 4

(Zraven Rotovža.)

ARBORIN

najbolje sredstvo za zimsko pokončavanje sadnih škodljivcev (kparjev, krvave uši, listnih uši i. t. d.) izdeluje

„CHEMOTECNA“,
družba z o. z.

LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.
(Na dvorišču tvrčke A. & E. Skaberne).

Drevesnica

kmetijske podružnice v Konjicah ima za oddati več tisoč visokodebelnih hrastovih dreves mošnice in jablanovih sadnih dreves za jesensko in spomladansko saditev od raznih namiznih sort. Cena za komad je I. razreda Din 10, II. razreda Din 7.50. 264

Vabilo

k izrednemu občnemu zboru „Splošne gospodarske zadruge kmetov in obrtnikov v Kostanjevici“, r. z. z. o. z., ki bo v nedeljo dne 20. novembra 1927 v prostorih gostilne „pri Maroku“ (gospo Grailand) v Kostanjevici št. 29 ob 8. uri dopoldne z dnevnim redom: 1. Sklepanje o razdružitvi zadruge. 2. Volitev likvidatorjev. — Člane se opozarja, da je to drugi občni zbor, ki bo v smislu paragrafa 33. pravil veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov. Načelstvo. 265

Krasno tele

bikec-simodolec je za plemo., eventualno tudi s kravo, ali lepa krava-simodolka po tetetu, prav dobra mlekarica, na prodaj pri Franc Vrtačniku, Viš 44. 266

Drevesnica „Herberstein“ v Velenju

nudi za jesensko in spomladno saditev prvovrstno vzgojeno sadno drevje, od namiznih in domačih vrst. Cene zmerne, pri večjem naročilu popust. 254

Kupujemo vsakovrstno

zlato, srebro, zlati in srebrni denar.

Plačamo najvišje cene! Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana-Šiška, Jernejeva c. 8. 243

Absolvent

Št. Jurske kmetijske in Mariborske vinarske in sadlarske šole, ter 6 mesečnega združnega tečaja v Ljubljani, z dvoletno prakso na Češkem, vojašine prost, išče primerne službe. Informacije se dobijo pri upravi „Kmetovalca“ pod št. 251. 251

I. JAX & SIN

Ljubljana,
Gosposvetska c. 2
priporoča bogato zalogo. Pisalni stroji Adler in Urania, šivalni stroji za rodbino in obrt.

Vozna kolesa Styria Dürkoop, Orožno kolo (Waffenrad). Ceni-ki zastoj in franko.

Za krmljenje zahirane, oslabele in rahitične živine je najboljšo sredstvo

„TEŽAKOVO hranilno in zdravilno olje za živino“,

ki je v te namene preizkušeno, koristnim priznано in priporočeno od najvišje inštanace

„Bujlatričke klinike veterinarskog fakulteta in Zavoda za živinogojstvo na Kr. sveučilištu SHS. u Zagrebu s protokolom Br. 75. od dne 14. juna 1927. To olje dobavlja edino tvrčka

M. TEŽAK, Zagreb
Gunduličeva ulica broj 13

ki pošilja na zahtevo navodila o uporabi tega olja vsakomur brezplačno.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 366 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografični zavod
LJUBLJANA, BREG STEV. 12

Naročila na sadno drevje.

Iz drevesnice Kmetijske družbe se bodo oddajale za jesensko saditev sledeče vrste sadnega drevja:

- Visoke jablane:** Bobovc, Dolenjska voščenka, Landsberška reneta, zlata parmena, Damasonova reneta, Kaselska reneta, Jakob Lebel, beli ananas, I. vrsta po 12.50 Din.
- Pritlične jablane:** Landsberška reneta, bellefleur, Lord Suffield, čellini, Viljem Transparentovec, Deanov Kodlin, po 20 Din in nekaj marelic po 25 Din.
- Visoke hruške (žlahne):** Hardisovka in Avranška I. vrsta po 15 Din; **mošnice:** Ozimka, Vajlarca in Koroška I. vrsta po 12.50 Din. (Pritličnih hrušek in češpelj letos in prihodnje leto ne bo na prodaj).

Naročila, ki se morajo zaarati, sprejema Kmetijska družba že sedaj in je v interesu naročnikov, da se čimpreje prijavijo s svojimi naročili. Družba si pridržuje pravico, poslati ev. kako drugo pripravno vrsto, če bi naročena vrsta že pošla. Pri vsaki naročitvi je navesti železniško postajo. — Manj kot 10 dreves se ne bo pošiljalo. Stroški za ekspedicijo za vsak ovoj po 20 Din.